

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 26 augusti 2019

959/2019

Lag om trafik- och patientskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Trafik- och patientskadenämndens behörighet

Trafik- och patientskadenämnden är ett oavhängigt och opartiskt rättsskyddsorgan som behandlar trafik- och patientskadeärenden. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer till avgörande och avge utlåtanden i enskilda ersättningsärenden enligt trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) och patientförsäkringslagen (948/2019) och att vid behov också ge allmänna rekommendationer om tillämpningen av dessa lagar.

Nämnden ska i syfte att förenhetliga ersättningspraxis och främja den allmänna tillgången till information om trafik- och patientskador informera om sin verksamhet och beslutspraxis.

2 §

Nämndens avdelningar och sektioner

Nämnden består av två avdelningar, av vilka den ena behandlar trafikskadeärenden och den andra patientskadeärenden.

Avdelningarna är uppdelade i sektioner. Närmare bestämmelser om sektionerna och deras verksamhet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

3 §

Medlemmar

Nämnden har en ordförande, sex vice ordförande och fjorton andra medlemmar samt tjugosex ersättare. Ordföranden och en av vice ordförandena har uppdraget som huvudsyssla. Nämndens övriga medlemmar har uppdraget som bisyssla. På ersättarna tillämpas det som i denna lag föreskrivs om nämndens medlemmar.

Ordföranden leder nämnden och svarar för dess verksamhet, övervakar att lagtolkningen är enhetlig och svarar för nämndens administrativa ärenden.

Ordföranden svarar även för avgörandena vid den ena av avdelningarna, och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla svarar för avgörandena vid den andra avdelningen. Vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla är dessutom ordförandens ersättare.

4 §

Ordförandens, medlemmarnas och föredragandenas behörighet

Ordföranden och vice ordförandena ska ha avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt och vara förtrogna med trafikskadefrågor eller patientskadefrågor, beroende på vid vilken avdelning de arbetar. Dessutom ska ordföranden och vice ordföranden med uppdraget som huvudsyssla samt två andra vice ordförande vara förtrogna med skadestandsfrågor. Ordföranden ska ha i praktiken visad ledarförmåga.

Medlemmarna vid nämndens avdelning för trafikskadeärenden ska vara förtrogna med trafikskadefrågor. Åtminstone tre av avdelningens medlemmar ska vara specialistläkare som är förtrogna med sådana frågor som behandlas vid avdelningen. Dessutom ska åtminstone en av avdelningens medlemmar vara diplomingenjör och förtrogen med fordonsteknik. En av avdelningens medlemmar ska vara förtrogen med fordonsreparationer.

Medlemmarna vid avdelningen för patientskadeärenden ska vara förtrogna med hälso- och sjukvårdsfrågor. Åtminstone tre av avdelningens medlemmar ska vara specialistläkare som är förtrogna med sådana frågor som behandlas vid avdelningen. Åtminstone en medlem vid varje sektion inom avdelningen ska vara läkare. Dessutom ska åtminstone en av avdelningens medlemmar vara annan yrkesutbildad person inom sjuk- och hälsovården, och åtminstone en ersättare ska vara specialisttandläkare.

Föredragandena ska ha avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

5 §

Förordnande av ordförandena och medlemmarna, befrielse från medlemskap i nämnden och avgångsålder

Statsrådet förordnar på framställning av social- och hälsovårdsministeriet ordföranden och en vice ordförande för nämnden tills vidare och de övriga vice ordförandena samt medlemmarna för fem år i sänder. Ordföranden, vice ordförandena och medlemmarna förordnas separat för vardera avdelningen. Om en plats som medlem i nämnden blir ledig under mandattiden, förordnar social- och hälsovårdsministeriet en ny medlem i den tidigare medlemmens ställe för återstoden av mandattiden.

Den som föreslås bli förordnad till ordförande, vice ordförande eller medlem i nämnden ska före förordnandet lämna en sådan redogörelse för sina bindningar som avses i 8 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994). Sker det förändringar i bindningarna under uppdraget ska detta utan dröjsmål anmälas till social- och hälsovårdsministeriet och till nämnden.

Den som har förordnats till nämnden får inte avsättas under mandattiden utan vägande skäl.

Nämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar är skyldiga att avgå vid utgången av den månad under vilken de fyller 70 år.

6 §

Avdelningarnas plenum och nämndens allmänna möte

Nämnden kan sammanträda i trafikskadeavdelningens och patientskadeavdelningens plenum samt i nämndens allmänna möte. Ordförande för en avdelnings plenum är nämndens ordförande eller vice ordförande som svarar för avdelningens avgöranden eller en till avdelningen förordnad vice ordförande för nämnden. Ordförande för det allmänna mötet är nämndens ordförande eller en vice ordförande.

En avdelnings plenum är beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst fem andra medlemmar i avdelningen är närvarande. Det allmänna mötet är beslutfört när nämndens ordförande eller en vice ordförande samt minst tre medlemmar från vardera avdelningen är närvarande.

7 §

Avgörande av ärenden vid det allmänna mötet samt i plenum och sektioner

Ärenden om rekommendationer till avgörande och om utlåtanden avgörs vid det allmänna mötet eller i plenum eller en sektion på föredragning. Förfarandet är skriftligt. Behandlingen av ärenden i nämnden är avgiftsfri. Ett ärende kan avgöras också utan sammanträde, om samtliga medlemmar i den sammansättning som ska avgöra ärendet är eniga om saken efter att ha tagit del av handlingarna och genom anteckning har godkänt beslutsförslaget inklusive motiveringar och om ingen av medlemmarna kräver att det ska hållas ett sammanträde. Ordföranden i den sammansättning som avgör ärendet ska, efter att ha läst ställningstagandena av de övriga medlemmarna i sammansättningen, genom anteckning fastställa antingen att ärendet ska behandlas i sammanträde eller, om medlemmarna är eniga, att det ska avgöras utan sammanträde.

Vid det allmänna mötet behandlas ärenden som gäller nämndens arbetsordning, budget, bokslut och val av revisorer samt allmänna rekommendationer om tillämpningen av lag.

Om ett ärende som ska avgöras är av principiell betydelse för tillämpningen av lag i andra liknande fall eller om det av någon annan orsak anses motiverat, kan nämndens ordförande eller en vice ordförande eller en sektion förordna att ärendet ska behandlas i avdelningens plenum.

8 §

Avstående från behandling av ett ärende om rekommendation till avgörande samt när behandlingen av ett ärende förfaller

Nämnden behöver inte behandla ett ärende, om

- 1) ett avgörande i ärendet förutsätter att muntliga bevismedel används,
- 2) begäran om rekommendation till avgörande inte har kommit in till nämnden inom den tid som föreskrivs i lag, eller
- 3) försäkringsbolagets eller Patientförsäkringscentralens utredning av ärendet är bristfällig.

Nämndens ordförande eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla kan på de grunder som nämns i 1 mom. besluta att ett ärende inte behandlas, om de är eniga om beslutet. I annat fall ska beslutet om att ett ärende inte behandlas fattas i en avdelnings plenum eller i en sektion.

Om nämnden inte behandlar ett trafikskadeärende, ska den ge den som har begärt en rekommendation till avgörande och vid behov försäkringsbolaget ett motiverat beslut om att nämnden inte behandlar ärendet. Beslutet ska meddelas senast tre veckor efter det att grunden för att avstå från behandling av ärendet framkom.

Om en sökande återkallar sin ansökan, förfaller behandlingen av ärendet i nämnden.

9 §

Avgörande av ärenden i andra fall

Nämndens ordförande eller en vice ordförande, en föredragande med uppdraget som huvudsyssla och en läkare som antingen är sakkunnig i personskadeärenden eller är medlem i nämnden kan tillsammans avgöra ett ärende, om de är eniga om beslutet och

- 1) begäran om rekommendation till avgörande är uppenbart ogrundad,

- 2) ärendet är av ringa betydelse,
- 3) beslutspraxis i likartade ärenden är vedertagen, eller
- 4) samma ärende redan har avgjorts i en avdelnings plenum eller i en sektion.

Om behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. väsentligen beror på något annat än en medicinsk fråga, kan ordföranden eller en vice ordförande samt en föredragande med uppdraget som huvudsyssla tillsammans avgöra ärendet.

10 §

Behandling av begäran om rekommendation till avgörande och givande av rekommendation till avgörande i vissa trafikskadeärenden

Om en fysisk person har begärt en rekommendation till avgörande i ett trafikskadeärende, ska nämnden utan dröjsmål underrätta parterna när den har fått allt det material som behövs för att ge en rekommendation till avgörande i ärendet.

Om en fysisk person har begärt en rekommendation till avgörande i ett trafikskadeärende, ska en motiverad rekommendation till avgörande ges skriftligen senast 90 dagar efter det att nämnden har fått tillgång till allt det material som behövs för att ge en rekommendation till avgörande. I ett ytterst komplicerat ärende får nämnden enligt prövning förlänga fristen på 90 dagar. Parterna ska då underrättas om att fristen har förlängts samt om den uppskattade tidpunkten för när en rekommendation till avgörande kommer att ges.

11 §

Beslutens karaktär

Ett beslut som meddelas av nämnden är inte verkställbart och har inte samma rättsverkningar som en dom.

Behandling i nämnden utgör inget hinder för att föra ärendet till allmän domstol för prövning.

När nämnden delger parterna sitt avgörande ska den samtidigt nämna det faktum att nämndens avgöranden är rekommendationer.

12 §

Rättelse av fel i beslut

Om ett beslut av nämnden grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, kan nämnden undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Rättelse av ett i 1 mom. avsett sakfel förutsätter inte parternas samtycke. Parterna ska dock underrättas om det fel som finns i beslutet och om att nämnden ämnar avgöra ärendet på nytt.

Nämnden ska rätta uppenbara skriv- och räknefel och andra med dem jämförbara klara fel i sina beslut. Ett fel behöver dock inte rättas, om det har gått mer än två år sedan beslutet meddelades.

Beslutet om rättelse av nämndens beslut ska fattas i en sådan sammansättning i plenum eller en sektion som motsvarar den i vilken det oriktiga beslutet fattades. Om ärendet har avgjorts med stöd av 9 §, beslutar ordföranden eller en vice ordförande om rättelse av beslutet i enlighet med vad som bestäms i arbetsordningen.

959/2019

13 §

Finansiering av verksamheten

Nämndens verksamhet finansieras med avgifter som tas ut hos Trafikförsäkringscentralen när det gäller trafikskadeärenden och hos Patientförsäkringscentralen när det gäller patientskadeärenden. Avgiften motsvarar de kostnader som orsakas av de uppgifter som nämnden har enligt lag. Bestämmelser om fördelningen av Trafikförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt trafikförsäkringslagen och Statskontoret finns i lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016). Bestämmelser om fördelningen av Patientförsäkringscentralens kostnader mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet finns i lagen om Patientförsäkringscentralen (949/2019).

Finansinspektionen fastställer årligen nämndens budget på framställning av nämnden. Finansinspektionen kan av särskilda skäl under räkenskapsperioden fastställa en tilläggsbudget.

Finansinspektionen fastställer storleken av de avgifter som ska tas ut hos Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen.

Närmare bestämmelser om uttagandet och redovisningen av avgiften till nämnden får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse

I nämndens bokföring samt vid upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse ska bokföringslagen (1336/1997) iakttas.

15 §

Revision

Nämnden ska för ett kalenderår åt gången välja en i 6 kap. 2 § i revisionslagen (1141/2015) avsedd GR-revisor och revisorssuppleant. Revisorn ska avge en revisionsberättelse till nämnden före utgången av april det år som följer på räkenskapsperioden.

Nämnden ska tillställa Finansinspektionen bokslutet och revisionsberättelsen före utgången av juni det år som följer på räkenskapsperioden.

16 §

Rätt att få uppgifter

Nämnden har trots sekretessbestämmelserna rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsanstalter, av myndigheter och av andra instanser på vilka lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagararbete och inkomster och om förmåner som utbetalats till honom eller henne samt andra behövliga uppgifter,

2) av arbetsgivare få uppgifter om den skadelidandes arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalat till honom eller henne och om grunderna för dem samt om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter eller vårdinstitut få utlåtanden

den som de har sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering.

Den i 1 mom. avsedda rätten att få uppgifter förutsätter att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett ersättningsärende som behandlas.

Nämnden är skyldig att för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. 3 punkten betala en skälig ersättning som motsvarar kostnaderna, om det inte är fråga om att få uppgifter av den aktör inom hälso- och sjukvården som har gett den vård som patientskadeärendet gäller. För sakkunnigutlåtanden som nämnden begär har den som avger utlåtande rätt att få ett skäligt arvode.

17 §

Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter

I fråga om sekretess för medlemmarna i nämnden, anställda vid nämnden och personer som nämnden anlitar som sakkunniga på grundval av ett uppdrag, i fråga om utlämnande av uppgifter som omfattas av sekretess och i fråga om brott mot sekretess tillämpas det som i 30 kap. 1, 3 och 4 § i försäkringsbolagslagen (521/2008) föreskrivs om försäkringsbolag.

18 §

Nämndens rätt att få handräckning i patientskadeärenden

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är skyldigt att i patientskadeärenden ge nämnden handräckning för att den i 16 § avsedda rätten att få uppgifter ska tillgodoses.

19 §

Tjänsteansvar

På nämndens medlemmar, föredragande, sakkunniga och andra som behandlar nämndens ärenden tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter nämndens uppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

20 §

Tillsyn

För tillsynen över de förfaranden som iakttas i finansieringen av nämnden och i nämndens verksamhet i övrigt svarar Finansinspektionen.

21 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om nämndens organisation och förvaltning, om avgörande av förvaltningsärenden, om ordförandens uppgifter och om information i anslutning till nämndens verksamhet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Närmare föreskrifter om organiseringen av arbetet i nämnden meddelas i nämndens arbetsordning, som fastställs vid nämndens allmänna möte.

959/2019

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Genom denna lag upphävs lagen om trafikskadenämnden (441/2002).

Den i lagen om trafikskadenämnden avsedda trafikskadenämndens och den i patientskadlagen (585/1986) avsedda patientskadenämndens verksamhet upphör vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som någon annanstans föreskrivs om trafikskadenämnden eller patientskadenämnden gäller efter ikraftträdandet av denna lag trafik- och patientskadenämnden.

Ärenden som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid trafikskadenämnden eller patientskadenämnden överförs till behandling och avgörande i trafik- och patientskadenämnden i enlighet med bestämmelserna i denna lag samt trafikförsäkringslagen och patientförsäkringslagen, i enlighet med vad som i dessa lagar föreskrivs vid ikraftträdandet av denna lag.

Mandatperioden för de ordförande, vice ordförande och andra medlemmar och ersättare vid trafikskadenämnden och patientskadenämnden som har uppdraget som bisyssla löper ut vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 22 augusti 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen